

איור: גיא חרל"פ

שלא תדעו

נפגעתם בתאונת דרכים?
את מי צריך לתבוע, האם זה
משנה אם הנהג היה אשם,
מי מפצה בתאונות פגע וגברת,
כמה פיצויים תקבלו? מדריך
משפטי לתאונות דרכים •
חלק ראשון

מאת ליטל דוברוביץקי

מה נחשב תאונת דרכים ואת מי
צריך לתבוע אדם שנפגע בתאונת
דרכים?

עו"ד אסף פוננה, המתמחה בתביעות
נוזקין ושותף במשרד עורכי הדין כהן,
וילצ'יק, קמחי, מצייין כי בישראל כל נהג
חייב שיהיה לו ביטוח חובה, המכסה אותו
ואת כל מי שנפגע בתאונת דרכים כרכב
שבו נהג. עו"ד כרמי בוסתנאי, בעלי
משרד המתמחה בתביעות נזיקין, מוסיף:
"במקרה של תאונת דרכים, התביעה בגין
נוק גוף (להכדיל מתביעת נזק לרכוש)
מוגשת לחברת הביטוח של הרכב שבו
היה הנפגע, ללא קשר לשאלה מי אשם
בתאונה. הולך רגל תובע את ביטוח הרכב
שפגע בו ואת הנהג".

לדברי עו"ד בוסתנאי, לפי החוק,
תאונת דרכים איננה רק התנגשות רגלי
לה, אלא כוללת גם מקרים כמו פגיעה
מדרלת של מכונית, ממכסה מגרע, מהת-
לקחות, מפריצת מים ורתחים מהמקרר,
פגיעות בזמן כניסה ויציאה מרכב, נפילה
באוטובוס, פגיעה ממטען שנפל או מחלק

שהתנתק ועוד. לכן בכל אירוע של פגיו
עו"ד שקשור באופן כלשהו לרכב, חשוב
לבדוק אם החוק מכיר בו כתאונת דר-
כים. היתרון של הכרה באירוע כתאונת
דרכים הוא שאז לא צריך להוכיח אשמה
של הפוגע כדי לקבל פיצוי, והפיצוי
ניתן על ידי חברת הביטוח של הרכב
המעורב.

"במקרים מסוימים, גם מי שנכח בזי-
רת תאונה והוא עצמו לא נפגע פיזית,
אלא ראה את קרובו נפגע קשה או חלילה
נפטר, וכתוצאה מכך לקה בזעזוע שהותיר
בו טראומה נפשית – גם הוא נחשב כנפ-
גע לכל דבר וזכאי לפיצוי מהביטוח של
הרכב", מצייין עו"ד בוסתנאי.

**מה קורה בתאונות של פגע וברח או
בתאונות שבהן הנהג לא היה מבוטח
בביטוח חובה?**

עו"ד פוננה: "במדינת ישראל הוקמה
קרן מיוחדת בשם קרנית, והיא אמורה
לפצות את מי שנפגע על ידי מי שאיננו
מבוטח בביטוח חובה, או על ידי מישהו
שאינו יכולת לדעת מי חברת הביטוח שלו
(בתאונת פגע וברח למשל)".

מה קורה במצב שבו הולך רגל מעורב

**בתאונת רישות, כך ששתי מכוניות
אחראיות לפגיעות?**

עו"ד פוננה: "החוק קובע שכאשר
מעורבים מספר כלי רכב בתאונה, האח-
ריות היא 'ביחד ולחוד'. כלומר, ניתן
לתבוע כל אחת מחברות הביטוח של
כלי הרכב, ובלבד שהנפגע לא יגבה יותר
מהחלק המגיע לו. החלוקה הפנימית בין
המבטחים (שאף היא קבועה בחוק) לא
צריכה לעניין את הנפגע".

**מה קורה בתאונות שבהן מעורב אופ-
נוע? למשל, כשאופנוע נפגע על-ידי
רכב, איזו חברת ביטוח אחראית לנזקי
הגוף של האופנוען?**

עו"ד בוסתנאי: "רכב דו-גלגלי מבוטח
בחברת הפול, שהיא משותפת לכלל חב-
רות הביטוח. התביעה של אופנוען תמיד
תהיה מול הפול. אם האופנוען לא היה
מבוטח, ונהג אחד אחר אשם בתאונה – עדיין
הוא יכול לתבוע את האשם ואת הביטוח
שלו". אם האופנוען לא היה מבוטח והוא
עצמו אשם, אין לו את מי לתבוע.

**מה קורה כשאדם נפגע קשה בתאונה
והוא צריך לעזרה כספית דחופה, למשל
למימון טיפול 24 שעות ביממה, תש-**

**לומים חודשיים שוטמים (אם אינו עובר
ראינו מקבל שכר), התאמת הבית לכי-
סא גלגלים וכו'?**

עו"ד פוננה: "חוק הפיצויים לנפגעי
תאונות דרכים מאפשר להגיש לחברת
הביטוח בקשות ל'תשלום תכופ' גם בטרם
הוגשה תביעה כוללת לבית המשפט, וגם
בטרם ניתן פסק דין. עם זאת, מן הראוי
להעיר בנושא זה שלוש הערות: ראשית,
הסכומים שנפסקים אינם גבוהים. הם
נועדו 'להשאיר את הנפגע בחיים', אך
לא יותר מזה. שנית, הסכומים שישולמו
יקוזזו מסכום הפיצוי הסופי. שלישית,
ככל שנוגעים הרברים לטיפולים רפואיים
המצויים בסל הבריאות, מי שאמור לספק
אותם הם קופות החולים. לכן יש להגיש
שבית המשפט יחסס לפני מתן תשלום
תכופ לצורך זה".

עו"ד בוסתנאי מוסיף כי חברת הביטוח
חייבת להשיב לדרישה תוך 30 יום. "ח-
שוב להגיש את הדרישה לפי הנוסח
והפרטים הקבועים בחוק, ולצרף תלושי
שכר של שישה חודשים, תעודות מחלה
ותצהיר מאומת על ידי עורך דין. אם
חברת הביטוח דחתה את הדרישה או לא

השיבה תוך 30 יום, זכאי הנפגע לפנות
מיד לבית משפט, ואז מתקיים דיון הליך
מקוצר ומהיר, עוד בטרם הוגשה התביעה
העיקרית, ובית המשפט פוסק לנפגע את
הוצאותיו ודמי מחיה חודשיים. תביעה
כזו לתשלום תכופ ומיידי אפשר להגיש
במשך השנתיים הראשונות, ובמקרים
חריגים אף מעבר לכך".

**מה מגיע לנפגע לקבל מחברת הבי-
טוח, ואיך קובע בית המשפט מה גובה
הפיצוי?**

עו"ד פוננה: "הנפגע זכאי לפיצוי כמו
בכל תיק נזיקי רגיל, כלומר: פיצוי עבור
אובדן השתכרות ופנסיה, צורך בעזרת
הזולת (כגון עוזרת בית או עובד זר),
פגיעה בנזירות, טיפולים רפואיים (מעבר
לאלה הניתנים בסל הבריאות), התאמת
דירה, אביזרים (כיסא גלגלים) וכו'. עם
זאת, בתאונת דרכים הפיצוי הוא מופחת
בשלוש נקודות מרכיבות:

א. בעוד שאדם שנפגע באירוע "רגיל"
(למשל, רשלנות רפואית) יכול לקבל
סכומים גבוהים כפיצוי בגין כאב וסבל
וקיצור תוחלת חיים, הרי שבתאונת דר-
כים הסכום הוא נמוך ביותר. למשל, צעיר

לדברי עו"ד אסף פוזנר, בעוד שנפגע באירוע "רגיל" יקבל פיצוי על אובדן השתכרות ללא מגבלה, בתאונות דרכים קיימת מגבלה של שילוש השכר הממוצע במשק (בערך 26,000 שקל)

הפסדים שנגרמו לו, הוצאות שהוציא ועליו להוציא וכן כאב וסבל וימי האשפוז בהתחשב בגיל. אדם צעיר יזכה בפיצוי גבוה יותר מאדם מבוגר או חולני, הנעדר ממילא כושר השתכרות".

ביצד משפיעה הלכת "השנים הארוכות" על נפגע בתאונת דרכים?

עו"ד אסף פוזנר מסביר כי עד שנת 2004, פסיקת בית המשפט העליון קבעה כי לעיזבונו של מי שנהרג במעשה נזיקין בכלל, ובתאונת דרכים בפרט, לא מגיע פיצוי על אובדן כושר השתכרות ב"שנים האבודות", כלומר השנים שיכול היה לחיות אלמלא האירוע. נניח שאדם נפצע בתאונת דרכים, ולאחר שנתיים נפטר. לפי ההלכה שהייתה נהוגה עד 2004, אם האיש לא עבד בשנתיים שער מותו, הוא מקבל פיצוי בגין זאת. לגבי השנים שלאחר מותו, חברת הביטוח לא משלמת סכום כלשהו. ב-2004 שונתה ההלכה, ונקבע כי עיזבונו של האדם זכאי לפיצוי בגין אובדן השכר גם עבור השנים שלאחר מותו (בניכוי הוצאות, ש"נחסכות" מאחר שהאיש מת).

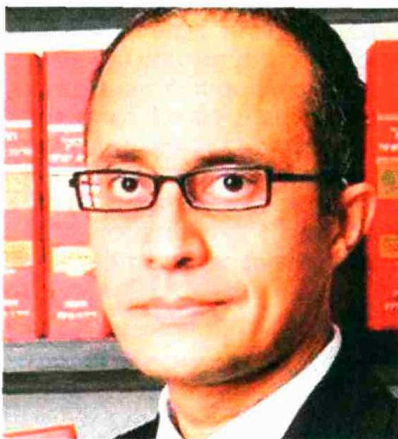
השינוי הזה – במיוחד בתיקי תאונות דרכים – הוא משמעותי ביותר (ובמיוחד בתיקים בהם אין "תלויים", כלומר אנשים שנסמכים על שולחנו של המנוח). למשל, אם קטין נהרג בתאונת דרכים, לפני 2004 היה עיזבונו זוכה לסכום של כ-40,000 שקל (בערכים של היום), ואילו כיום הוא יכול לקבל גם מיליון שקל.

שסובל מנכות של 100%, יקבל פחות מ-200,000 שקל.

ב. בעוד שנפגע באירוע "רגיל" יקבל פיצוי על אובדן השתכרות ללא מגבלה (למשל, אם הרוויח 50,000 שקל לחודש, ועכשיו אינו יכול לעבוד, הוא יקבל פיצוי מלא), הרי שבתאונות דרכים קיימת מגבלה של שילוש השכר הממוצע במשק (בערך 26,000 שקל). מעבר לכך לא יקבל פיצוי.

ג. בעוד שבתיק "רגיל" התובע מקבל פיצוי בגין אובדן השתכרות על פי הסכום ברוטו, במקרה של פגיעה בתאונת דרכים מנכים את סכום מס הכנסה שהיה משלם (עד 25%), באופן שהפיצוי יהיה על פי הנטו.

עו"ד בוסתנאי מוסיף: "הפיצוי נועד להשיב מצב לקדמותו, כפי שהיה אלמלא הפגיעה, ולהעמיר את הנפגע במצבו כפי שהיה לפני התאונה. כלומר, הפיצוי לא בא להעשיר את הנפגע ולא להעניש את

לדברי עו"ד כרמי בוסתנאי, תאונות דרכים כוללת גם פגיעה ממכסה המנוע, מהתלקחות, מהתפרצות מים ועוד. אם אירוע מוכר כתאונת דרכים, לא צריך להוכיח אשמה כדי לקבל פיצוי

חברת הביטוח. תפקידו של עורך הדין הוא למקסם את הפיצוי בהוכחת כל הנזקים ובהבאת הראיות הרלוונטיות בפני בית המשפט, על מנת שיהיה באפשרותו לפסוק לנפגע את הפיצוי הראוי בהתאם לראיות.

"הפיצוי נקבע לפי נתוני האישיים של הנפגע: גילו, מצבו הרפואי, מקצו, עו, כושר השתכרותו הנוכחי והעתידי,